Η εξωτερική μετάφραση στη Γενική Διεύθυνση Μετάφρασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Βάσω Μαργώνη
Γενική Διεύθυνση Μετάφρασης της Επιτροπής
Τμήμα Ελληνικής Γλώσσας

Η εξωτερική μετάφραση αποτελεί σημαντικό μέρος της μετάφρασης που παράγεται στο πλαίσιο της Επιτροπής: το 2011 αντιπροσώπευε το 28% της παραγωγής της γενικής διεύθυνσης μετάφρασης. Ειδικά για το ελληνόγλωσσο τμήμα αντιπροσώπευε το 22%.

Σε απόλυτους αριθμούς, από τα 2,11 εκατομμύρια σελίδες που μεταφράστηκαν το 2011 από τη γενική διεύθυνση μετάφρασης της Επιτροπής, οι 587,5 χιλιάδες σελίδες μεταφράστηκαν από εξωτερικούς μεταφραστές. Όσον αφορά το ελληνόγλωσσο τμήμα, από τις 80.990 σελίδες που μεταφράσαμε συνολικά, οι 18.096 μεταφράστηκαν από εξωτερικούς συνεργάτες.

Σ' αυτό το πλαίσιο προσπαθούμε να έχουμε όσο το δυνατό καλύτερη επικοινωνία με τους εξωτερικούς μεταφραστές που συνεργάζονται με την υπηρεσία μας. Απαντούμε σε μεταφραστικές ή ορολογικές απορίες. Συνιστούμε να χρησιμοποιούνται βάσεις δεδομένων που είναι δημόσιες και που αποτελούν σε πολύ μεγάλο βαθμό προϊόντα των μεταφράσεων μας, όπως η Eur-lex για τη νομοθεσία ή η IATE για κάθε είδους ορολογία (συγχώνευση όλων των παλαιότερων βάσεων δεδομένων ορολογίας όλων των θεσμικών οργάνων). Επίσης, παρέχεται δημόσια πρόσβαση στον εξαιρετικά χρήσιμο οδηγό για τη σύνταξη, τη μετάφραση και την αναθεώρηση των νομικών πράξεων και των λοιπών εγγράφων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα ελληνικά, που εκπόνησε κατά κύριο λόγο ο συνάδελφός μας Γ.

Μαθιουδάκης σύμφωνα με τις κατευθύνσεις που δόθηκαν από τον προϊστάμενο του τμήματος ελληνικής γλώσσας Β. Κουτσιβίτη και βρίσκεται στη διεύθυνση

http://ec.europa.eu/translation/greek/guidelines/el_guidelines_en.htm

Τέλος, παρέχεται δημόσια πρόσβαση σε πολλούς μεταφραστικούς πόρους της Επιτροπής που μπορούν να αναζητηθούν μέσω της αρχικής ιστοσελίδας της Επιτροπής http://ec.europa.eu/index_en.htm, μέσω του ευρετηρίου (A-Z Index), γράμμα T, Translation, http://ec.europa.eu/translation/index_en.htm .

Σε κάθε περίπτωση, την τελική ευθύνη για την ποιότητα των εξωτερικών μεταφράσεων τη φέρει η γενική διεύθυνση μετάφρασης. Γι'αυτόν τον λόγο, προβλέπεται διαδικασία αξιολόγησης ή και αναθεώρησης των εξωτερικών μεταφράσεων από τους μεταφραστές της Γενικής Διεύθυνσης Μετάφρασης.

1. Λίγα λόγια για τις διαδικασίες:

Formatted: Greek

1.1 Πώς ανατίθεται μια μετάφραση σε εξωτερικό μεταφραστή;

Όλη η επικοινωνία των εξωτερικών μεταφραστών σχετικά με την ανάληψη κειμένων προς μετάφραση και με την παράδοση των μεταφράσεων, οι διαπραγματεύσεις για τον αριθμό των σελίδων ή για την αμοιβή κ.λπ. γίνονται με τη διοικητική μονάδα που ασχολείται αποκλειστικά με τις εξωτερικές μεταφράσεις, κυρίως, μέσω της ηλεκτρονικής πύλης extraPortal.

Σχετικοί δικτυακοί τόποι:

http://ec.europa.eu/dgs/translation/index_en.htm

είναι η αρχική σελίδα της Γενικής Διεύθυνσης Μετάφρασης.

Από εκεί πατάμε jobs and contracts.

Εδώ:

http://ec.europa.eu/dgs/translation/workwithus/contractor/index_en.htm

παρέχονται πληροφορίες για τους αντισυμβαλλομένους της Επιτροπής.

Εδώ:

http://ec.europa.eu/dgs/translation/workwithus/calls/index_en.htm

παρέχονται πληροφορίες για τον τρόπο υποβολής προσφοράς με σκοπό την ανάθεση σύμβασης.

Όλη η επικοινωνία που αφορά θέματα ορολογίας και γενικότερα μεταφραστικά θέματα, όλες οι απορίες σχετικά με το κείμενο που έχει σταλεί για μετάφραση γίνεται με τις καθ'αυτό μεταφραστικές διοικητικές μονάδες. Υπάρχει ένα ηλεκτρονικό γραμματοκιβώτιο, μέσω του οποίου στέλνονται οι ερωτήσεις από τους εξωτερικούς μεταφραστές και οι απαντήσεις από τους μεταφραστές της γενικής διεύθυνσης μετάφρασης.

1.2 Πώς αξιολογείται μια εξωτερική μετάφραση;

Κατ'αρχάς η αξιολόγηση είναι ένα μέτρο αξιολόγησης και ελέγχου της ποιότητας των εξωτερικών μεταφράσεων.

Η αξιολόγηση πρέπει να γίνεται το συντομότερο δυνατόν, ώστε εάν είναι μέτριας ή κακής ποιότητας η μετάφραση, να μπορεί να επιστραφεί στον αντισυμβαλλόμενο για να διορθωθεί.

Είμαστε υποχρεωμένοι να ενημερώνουμε τον εξωτερικό μεταφραστή για ποιο λόγο βαθμολογήσαμε τη μετάφρασή του με τον τρόπο που τη βαθμολογήσαμε και ποια λάθη καθόρισαν τον βαθμό που βάλαμε. Υπάρχουν κωδικοί για τον χαρακτηρισμό των λαθών, π.χ. SENS για παρανοήσεις, SENS+ για σοβαρές παρανοήσεις, που αλλάζουν το νόημα του κειμένου, OM για παραλείψεις, OM+ για σοβαρές παραλείψεις, π.χ. ολόκληρων προτάσεων ή παραγράφων, RD για την

αγνόηση εγγράφων αναφοράς, κ.λπ., οι οποίοι παραδίδονται στον αντισυμβαλλόμενο όταν υπογράφει τη σύμβαση ή όταν αναλαμβάνει μια μετάφραση. Για κάθε βαθμό που βάζουμε, με εξαίρεση τον βαθμό very good (10), είμαστε υποχρεωμένοι να στέλνουμε «feedback» στον εξωτερικό συνεργάτη, δηλαδή στέλνουμε τις διορθωμένες σελίδες με track changes και με τους κωδικούς που εξηγούν τα λάθη. Για τον βαθμό very good (10), δεν είμαστε μεν υποχρεωμένοι να στέλνουμε feedback, ωστόσο συνιστάται να στέλνουμε και σ'αυτή την περίπτωση.

Ο βαθμός 0 (Inacceptable/Απαράδεκτη) σημαίνει ότι η μετάφραση δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί όπως παραδόθηκε και απαιτεί διεξοδική αναθεώρηση. Έχει πολλές παρανοήσεις ή σοβαρές παραλείψεις, οι οδηγίες και τα έγγραφα αναφοράς έχουν αγνοηθεί, συνεπάγεται πρόσθετο φόρτο εργασίας.

Ο βαθμός 4 (Below Standard/Κατώτερη των προδιαγραφών) σημαίνει ότι η μετάφραση είναι κατώτερη του επιπέδου ποιότητας που απαιτείται βάσει της σύμβασης-πλαισίου («…να μπορεί να χρησιμοποιηθεί όπως παραδόθηκε»).

Ο βαθμός 6 (Acceptable/Αποδεκτή) σημαίνει ότι η μετάφραση είναι μέτριας ποιότητας, δεν εξυπηρετεί εξ ολοκλήρου τον σκοπό για τον οποίο προορίζεται.

Ο βαθμός 8 (Good/Καλή) σημαίνει ότι η μετάφραση έχει επιτύχει το επίπεδο ποιότητας που απαιτείται από τη σύμβαση-πλαίσιο («…μπορεί να χρησιμοποιηθεί όπως παραδόθηκε»). Εξυπηρετεί σχεδόν απολύτως τον σκοπό για τον οποίο προορίζεται. Περιέχει λάθη, τα οποία όμως δεν υπονομεύουν σοβαρά την καλή ποιότητα της μετάφρασης.

Ο **βαθμός 10 (Very good/Πολύ καλή)** σημαίνει ότι η μετάφραση έχει επιτύχει απολύτως το επίπεδο ποιότητας που απαιτείται από τη σύμβαση-πλαίσιο («…μπορεί να χρησιμοποιηθεί όπως παραδόθηκε, χωρίς να χρειάζεται να κάνει καμία αλλαγή η Επιτροπή»). Το κείμενο διακρίνεται από κομψές μεταφραστικές λύσεις, κατανόηση

δύσκολων εννοιών, χρήση της κατάλληλης ορολογίας, σαφήνεια έκφρασης, άψογη παρουσίαση κ.λπ.

Θα πρέπει να αναφέρω ότι οι εξωτερικές μεταφράσεις στη μεγάλη τους πλειονότητα βαθμολογούνται με τους βαθμούς good και very good.

2. Λίγα λόγια για την επιλογή της Επιτροπής να διαθέτει εσωτερική υπηρεσία μετάφρασης (γενική διεύθυνση μετάφρασης):

Formatted: Greek

Η ύπαρξη εσωτερικών υπηρεσιών μετάφρασης στα θεσμικά όργανα της ΕΕ βασίζεται στον κανονισμό 1/1958 της ΕΟΚ που προβλέπει ότι επίσημες γλώσσες της ΕΕ (ΕΟΚ) είναι όλες οι επίσημες γλώσσες των κρατών μελών.

Η επιλογή αυτή έγινε πρώτα πρώτα για λόγους δημοκρατικής νομιμότητας των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων. Για να μη θίγεται η ταυτότητα κανενός λαού που συμμετέχει στην ΕΕ και κανενός πολίτη της ΕΕ ούτε το δικαίωμα κανενός πολίτη να εκφράζεται στη γλώσσα του. Η επιλογή αυτή έγινε επίσης για τεχνικούς λόγους, δηλαδή για να ελέγχεται η ποιότητα της μετάφρασης και για να εξασφαλίζεται η συνοχή της ορολογίας και η συνοχή μεταξύ των διάφορων γλωσσών. Τέλος, για λόγους διαθεσιμότητας μεταφραστικού προσωπικού (επείγοντα κείμενα, εμπιστευτικά κείμενα).

Το κόστος άλλωστε αυτής της επιλογής, δηλαδή το κόστος όλων των γλωσσικών υπηρεσιών, μετάφρασης και διερμηνείας, σε όλα τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα είναι κάτω του 1% του ετήσιου προϋπολογισμού της ΕΕ.

Η μετάφραση κοστίζει στην Επιτροπή περίπου 300.000 ευρώ ετησίως και στον ευρωπαίο φορολογούμενο περίπου 0,60 ευρώ ετησίως.